

Не знам више ни сам да ли је у питању пуки случај, али се ствар понавља већ небројено пута. Тек што се учини нешто паметно и повуче неки исправан потез, сместа уследе три лоша која тај чин обесмисле и ствар врате на почетак или у још горе стање него што је било.

Тек што су Тадићевим неодласком на Брдо код Крања и примереним одговором на очигледно обновљене спољне притиске у вези са Косовом српске власти стекле неколико политичких поена и донекле повратиле подршку домаћег јавног мњења, беспотребно су се увалили у невољу са Декларацијом о Сребреници, након које се више нико неће ни сећати малог дипломатског тријумфа у Крању, нити Јеремићеве реплике Бернару Кушнеру. При чему су ови спорадични успеси и узлети углавном хипотетички, парцијални и вербални, а губици најчешће непоправљиви, стратешки и круцијални.

Можда је чиста случајност, а можда намеравана симболика, то што се баш 24. марта, на годишњицу НАТО бомбардовања, председник Тадић у Опатији срео са Ивом Јосиповићем и што је баш тога дана у Скупштину ушао предлог декларације о Сребреници. У сваком случају, симболика није добра, ма колико издалека подсећала на немачко-француско помирење након Другог светског рата, које је променило Европу и утрло пут стварању Европске уније.

У малом, прљавом балканском рату за југословенско наслеђе, као и у сваком, а поготово грађанском рату, било је зла и злочина, чији виновници јесу и треба да одговарају пред лицем правде, али, срећом, ипак није било организоване индустрије смрти. Није било холокауста, Аушвица, варшавског гета, Хитлера, нациста ни Јевреја, ма колико стране у сукобу, са више или мање успеха, себе настојале да представе као „јевреје“, а своје противнике као „нацисте“. Није нам то за неку нарочиту утеху, не значи много жртвама, а још мање оправдава злочинце. Али ствари напосто тако стоје и све друго су само провидни покушаји да се нешто акутно политички ушићари на туђој и општој несрећи.

У последњем балканском ратном колоплету, рекох, нема невиних, али нема ни једнодимензионалне одговорности нити криваца попут Хитлера и његовог „Рајха“. Зато је, независно од мотивације оних који то чине, свако издвајање сребреничког злочина

(или, рецимо, представљање Милошевића као Хитлера) напросто и чињенично и етички неприхватљиво и представља огрешење како према истини, тако и према свим другим жртвама на све три стране. И у првом или другом кораку води ка тези о српској колективној кривици – макар и индиректној – као и захтеву за ликвидацијом „геноцидне творевине“ у лику Републике Српске. А иза тога онда, пре или после, следе репарације, захтеви за одштетом, политичка самокастрација и одустајање од сваког иоле амбициознијег националног пројекта у будућности.

У тренутку док пишем ове редове још није сасвим извесно да ли ће се декларација експресно, колико сутра, усвојити у Скупштини, а онда бити политички заташкана медијским спиновањем и новим аферама. Не зна се ни да ли ће бити усвојена у облику у којем је предложена. О томе ће се очито до последњег тренутка грозничаво преговарати у троуглу владајућа коалиција – ЛДП – напредњаци. Али нема ту доброг решења и срећне формулације за нешто што је несрећно од почетка. Почев од самог злочина па до његове бездушне политичке инструментализације током ових петнаест година. И више је него очигледно да ће, оваква декларација и у овом тренутку, много више разбуктати страсти и фрустрације на свим странама него што ће представљати стварни допринос „истини и помирењу на простору бивше Југославије“. А то што свих ових дана у српским (и „српским“) медијима, или, боље рећи, у медијима који излазе у Србији, централно питање није то да ли нам је ова декларација уопште требала, већ само то да ли у њој треба или не треба да се помиње реч „геноцид“ говори већ довољно само за себе и о медијима и о политици.

Тако се, на пример, у најтиражнијим и најчитанијим дневним новинама (Блиц, четвртак 25. март, стр. 3) могло прочитати вајкање због тога што, по свој прилици, у декларацији о осуди злочина у Сребреници ипак неће бити употребљена реч „геноцид“, из чега се онда закључује да је владајућа коалиција правећи овај текст *„првенствено имала за циљ да задовољи жеље свих владајућих странака, а не да јасно и на достојан начин осуди овај стравичан злочин*“ (подвукао Ђ. В). Човек заиста тешко може остати равнодушан када види каква је атмосфера у српским медијима. А привидно љутите изјаве расположеног муфтије Зукорлића само су у функцији, с једне стране, да се „Власи не досете“, а са друге, пак, израз борбе за престиж унутар бошњачког политичког табора. Најзад, његова „огорченост“ може добро доћи и властима да представе како је у декларацији, заправо, реч о „избалансираном документу“, који наилази на осуде „екстремиста са једне и друге стране“.

Јасно је зашто на овој декларацији инсистирају босански Муслимани. Јасно је зашто је до ње стало и Хрватској. Можемо разумети због чега би Брисел такву резолуцију дочекао са одобравањем. Сасвим је разумљиво зашто би она, са све геноцидом, посебно пријала

Наметање геноцида

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 29 март 2010 23:45

немачким ушима. (Није, наиме, лако кроз историју сам носити крст доказане и општеприхваћене геноцидности и не би било лоше да се тај терет „праведније“ расподели и мало пребаци и на, рецимо, српска плећа.) Али и даље остаје мистерија шта је нагнало српску владу да се, поред свих недаћа и проблема, упушта у нешто од чега ће и она сама, а још више народ и држава имати само штете.

Зато данас, верујем, још и више него пре два месеца важи поента изречена у тексту „Самоубиство с предумишљајем“. Наиме, ако сребреничка декларација није директно постављени услов за српске евро-интеграције, онда напосто ту ствар није требало нипошто потезати и „чачкати мечку“. Ако јесте, онда је тај услов и тај ултиматум требало љубазно, али одлучно и аргументовано одбацити. Односно, сачекати док се у труглу Сарајево-Београд-Загреб не покрене и усагласи аналогна и адекватна иницијатива осуде – свих, па и „својих“ – злочина. Овако ћемо само још једном, по ко зна који пут, испасти већи католици од папе. Да не кажем – будале.